

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти**

**Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів та молодих учених**

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА У СВІТЛІ РЕФОРМ ТА ВИКЛИКІВ

***Матеріали
Четвертої (IV) Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та
молодих учених***

22-23 лютого 2024 року

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
та молодих учених «Discere Docendo»

Матеріали
Четвертої (IV) Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентів, аспірантів та молодих учених

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА
У СВІТЛІ РЕФОРМ ТА ВИКЛИКІВ

ЛЬВІВ
ЛНУ імені Івана Франка
2024

УДК 37.011+140.8

П 23

*Рекомендовано до друку Радою Наукового товариства студентів, аспірантів,
докторантів та молодих учених факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 4 від 20 лютого 2024 року)*

П 23 Педагогічна освіта у світлі реформ та викликів: матеріали Четвертої (IV) Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Львів, 22-23 лютого 2024 року). Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 358 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників Четвертої (IV) Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Педагогічна освіта у світлі реформ та викликів», яка відбулась 22-23 лютого 2024 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

У матеріалах висвітлено особливості організації сучасного освітнього простору в контексті реформ; проблеми, виклики та можливості дошкільної освіти; досвід, реалії та перспективи розвитку початкової освіти в умовах Нової української школи; актуальні проблеми інклюзивної та спеціальної освіти; сучасні тенденції теорії та практики соціальної роботи в умовах глобалізації суспільства.

Для студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів закладів освіти, науковців і представників громадських організацій.

УДК 37.011+140.8

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМ

<i>Галюка О. С.</i> Студентоцентризований підхід в освітньому процесі ЗВО в умовах воєнного стану.....	13
<i>Гула О. С.</i> Професійне становлення керівника ЗЗСО як передумова успішного функціонування закладу освіти.....	17
<i>Жукова А. Р.</i> Лідерство у сучасній освіті.....	20
<i>Коваль М. В.</i> Основні чинники формування соціальної компетентності учнів початкових класів в школі повного дня.....	22
<i>Косюхно Д. С.</i> Інформаційно-комунікаційна компетентність учнів – компонент цифровізації освіти.....	26
<i>Лавро О. О.</i> Проблеми підготовки експертів у галузі освіти в контексті реформ та викликів сучасності.....	28
<i>Нос В. І.</i> Тенденції розвитку освітнього простору: канадський досвід.....	31
<i>Сіменик Є. С.</i> Сучасна реформа «Нова українська школа» як чинник професійного розвитку педагогічних працівників.....	34
<i>Турко Б. Б.</i> Виклики та перспективи реформування освіти в контексті сучасних тенденцій у світовій педагогіці.....	38
<i>Федорова Я. Р.</i> Агресивна поведінка школярів: теоретичний аспект.....	41
<i>Шоловій М.-Т. І.</i> Професійна мобільність вчителя як вимога часу.....	45
<i>Яворська Х. О.</i> Аналіз творів мистецтва як засіб формування культурної компетентності здобувачів початкової освіти.....	47

**СЕКЦІЯ 2. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА:
ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ**

<i>Бень Г. С.</i> Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку.....	51
<i>Біда Т. Б.</i> Екологічна грамотність дітей дошкільного віку в концепції освіти сталого розвитку.....	53
<i>Василевська Н. С.</i> Організація осередків діяльності у груповій кімнаті закладу дошкільної освіти.....	56
<i>Вінарчук Н. М.</i> Здоров'язберезувальні технології у просторі сучасного закладу дошкільної освіти.....	59
<i>Волочій Н. А.</i> Особливості побутової діяльності дітей старшого дошкільного віку.....	61
<i>Гладун Л. В.</i> Позитивне лідерство як SOFT SKILL старших дошкільників.....	64
<i>Кучак О. В.</i> Проблема формування самостійності у працях відомих педагогів.....	67
<i>Фарбінник У. Р.</i> Організація екскурсій у природу як форма екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку.....	69
<i>Щипель О. А.</i> Нетрадиційні форми взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками.....	72

основі моральної та юридичної відповідальності перед суспільством за виховання своїх дітей. Характерною рисою сім'ї є зв'язок її інтересів з інтересами суспільства, з трудовою, творчою діяльністю. Побут в сімейному житті чинить значний позитивний (негативний) виховний вплив на дітей. Посильну участь їх у веденні сімейного господарства виховує почуття власної гідності та трудової сімейної честі, привчає до взаємодопомоги, ощадливості в побуті, вмінню господарювати. Усе це забезпечує передумову для формування родинно-побутової компетенції дітей дошкільного віку в умовах сім'ї та закладу дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція: дод. до наказу М-ва освіти і науки України від 12.01. 2021 р. № 33. Законодавство України / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0615736-12> (дата звернення: 04.02.2024).

2. Яценко Т. О. Історичне коріння українського народного виховання // Українська література в загальноосвітній школі, 2015. № 3, С.148-155.

Гладун Л. В. аспірантка II року навчання
Науковий керівник – Жаркова І. І., кандидат педагогічних наук, доцент
м. Тернопіль, Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
факультет педагогіки і психології,
кафедра педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти

ПОЗИТИВНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК SOFT SKILL СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

XXI століття характеризується динамічністю, глобалізацією, технологічним прогресом, розвитком інновацій у різноманітних життєвих сферах. Завдяки цьому сьогодні відкривається безліч можливостей та перспектив, які вимагають від особистості передусім володіння певними

«гнучкими» навичками для її самореалізації та кар'єрного зростання. Однією із таких навичок є позитивне лідерство як невід'ємна складова становлення успішної особистості в майбутньому. Основи формування лідерства закладаються вже у старшому дошкільному віці, коли діти активно починають комунікувати з оточуючими та пізнавати навколишнє середовище. Розвиток лідерських навичок триває впродовж усього життя людини. Вищеописані твердження зумовлюють актуальність зазначеної теми.

Мета дослідження полягає у визначенні сутності позитивного лідерства як soft skill старших дошкільників.

Дефініція «лідер» у педагогічних словниках трактується як «член групи, за яким вона визнає право приймати відповідальні рішення в значущих для неї ситуаціях, тобто найавторитетніша особистість, що реально відіграє центральну роль в організації спільної діяльності й регулюванні взаємин у групі» [2, с. 285].

Проблему лідерства у своїх працях висвітлювали такі відомі педагоги та психологи: К. Левін, М. Вебер, Е. Богардус, К. Берн, Р. Стогділл, Р. Бейлз, К. Шнейер, Т. Парсонс, Ф. Хайдер та ін.

Беручи за основу психолого-педагогічні надбання науковців, концепції лідерства можна поділити на 4 хронологічні групи:

- 1) теорії рис лідера, психологічні теорії;
- 2) поведінкові теорії, які досліджують дії, що визначають лідера;
- 3) ситуативні теорії, теорії випадковостей – ті, що розглядають умови лідерства;
- 4) теорії ціннісного лідерства, в центрі яких – проблема взаємодії лідера та членів групи [3, с. 23].

На нашу думку, найбільш дієвими для сьогодення вважаються теорії ціннісного лідерства, що ґрунтуються на моральних, зокрема гуманістичних, принципах. Їх сутність полягає у тому, що лідер підтримує позитивну атмосферу в колективі, вдало вибудовує взаємини з усіма його

членами. Він уміє ухвалювати правильні рішення, знаходити індивідуальний підхід до кожного, вислуховувати та враховувати думки інших дітей. Стосунки між лідером та іншими членами групи базуються на довірі, взаєморозумінні та спільних цінностях. Він позитивно впливає на оточення. Інші члени групи намагаються брати з нього приклад. Такі дії, відповідно, призводять до досягнень спільних позитивних результатів та успіху. Завдяки цьому піднімається авторитет лідера. Тоді можна говорити про «позитивне лідерство».

Отже, під поняттям «позитивне лідерство» ми розуміємо гуманістичний процес впливу особистості на людей, яких вона «веде» за собою, користуючись певним набором лідерських умінь та навичок, зорієнтованих на активне досягнення спільної мети. Слід зауважити, що головною рисою «позитивного лідерства» є зміщення акценту уваги з індивідуальних рис лідера на особливості його сприйняття членами групи.

Лідер-дошкільник є активною та ініціативною особистістю, яка «здатна змінити зовнішню ситуацію і координувати діяльність інших, організувати і повести їх за собою»; він прагне виконувати найбільш активні ролі під час ігор, керує діяльністю групи, дає вказівки [1, с. 78]. З такою дитиною однолітки хочуть проводити час, часто прагнуть їй сподобатися, тому важливо, щоб у цьому випадку лідерство було саме позитивним.

Лідер визначає мікроклімат у колективі групи ЗДО. Тому у дошкільному віці доцільно спрямовувати роботу на формування основних навичок позитивного лідерства: емоційний інтелект, комунікабельність, креативність, коопераційні навички, емпатія, цілеспрямованість, впевненість, ерудованість та прагнення до здобуття нових знань. Вихователям старшої дошкільної групи необхідно активно мотивувати дітей до розвитку лідерських навичок, враховуючи їх вікові та психолого-педагогічні особливості старших дошкільників, демонструючи власний приклад позитивного лідерства.

Таким чином, позитивне лідерство – це гуманістичний процес впливу особистості на людей, яких вона веде за собою, користуючись певним набором лідерських умінь та навичок, зорієнтованих на активне досягнення спільної мети. Як soft skill старших дошкільників позитивне лідерство охоплює емоційний інтелект, комунікабельність, креативність, коопераційні навички, емпатію, цілеспрямованість, впевненість, ерудованість та прагнення до здобуття нових знань, формуванню яких слід сприяти у ЗДО.

Список використаних джерел

1. Іванова В. Проблема лідерства в колективі дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. Ужгород, 2014. № 32. С. 78–81.
2. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. Київ: Педагогічна думка, 2001. 516 с.
3. Семенов А. А. Виховання лідерських якостей у молодших школярів засобами рухливих ігор: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Умань, 2014. 220 с.

Кучак О. В., магістрантка I року навчання
Науковий керівник – Лозинська С. В., кандидат педагогічних наук, доцент
м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка,
факультет педагогічної освіти,
кафедра початкової та дошкільної освіти

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ У ПРАЦЯХ ВІДОМИХ ПЕДАГОГІВ

Проблема формування самостійності у дітей дошкільного віку, розглядається педагогами і психологами у вітчизняній й зарубіжній історико-педагогічній спадщині, а також знайшла своє відображення в сучасних наукових дослідженнях. Їй присвячені роботи видатних педагогів минулого Є. Водовозової, Я. Коменського, М. Монтессорі, С. Русової,

Наукове видання

**ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА
У СВІТЛІ РЕФОРМ ТА ВИКЛИКІВ**

*Збірник матеріалів Четвертої (IV) Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентів, аспірантів та молодих учених*

Комп'ютерна верстка: *Ольга Галюка, Христина Яворська*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 22,7
Папір офсетний.
Тираж 100 прим.